

Zakon o zadužbinama, fondacijama i fondovima

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku SRS", br. 59/89.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se uslovi za osnivanje zadužbine, fondacije i fonda, ciljevi radi kojih se oni mogu osnovati, upravljanje zadužbinom, fondacijom i fondom i uslovi i način prestanka njihovog postojanja.

Član 2.

Zadužbina, fondacija i fond osnivaju se radi pomaganja stvaralaštva i ostvarivanja humanitarnih i drugih društveno korisnih ciljeva.

Član 3.

Zadužbina, fondacija i fond mogu se osnivati ako se obezbeđenim sredstvima mogu ostvariti ciljevi radi kojih se osnivaju.

Osnivanje zadužbine, fondacije i fonda, osim fondacije i fonda koje osniva društveno-politička zajednica, odobrava republički organ uprave nadležan za poslove kulture.

Član 4.

Zadužbinu mogu osnovati fizička lica sopstvenim sredstvima.

Fondaciju mogu osnovati pravna lica društvenim sredstvima.

Fond mogu osnovati fizička i pravna lica samo privatnim ili samo društvenim sredstvima, ili i privatnim i društvenim sredstvima istovremeno.

Član 5.

Fondaciji koja je već osnovana mogu, kao suosnivači pristupiti i druga pravna lica, kao i fizička lica.

Član 6.

Rad zadužbine, fondacije i fonda je javan.

Član 7.

Zadužbina, fondacije i fond upisuju se u registar zadužbina, fondacija i fondova (u daljem tekstu: registar).

Zadužbina, fondacija i fond mogu ostvarivati ciljeve po upisu u registar.

U registar se upisuju i karakter njihove svojine.

Zadužbina, fondacija i fond upisuju se u registar po dobijenom odobrenju za osnivanje.

Član 8.

Upisom u registar, zadužbina, fondacija i fond stiču svojstvo pravnog lica.

Fond zadržava svojstvo pravnog lica i kada se poveri na upravljanje drugom društveno-pravnom licu, ukoliko se osnivač s tim složio.

Prilikom poveravanja fonda na upravljanje drugom društveno-pravnom licu, osnivač fonda odlučuje o tome da li će fond zadržati svojstvo pravnog lica ili će ga se odreći.

Član 9.

Zadužbinom upravlja osnivač. Zadužbinom, po volji osnivača, može upravljati i drugo fizičko lice ili više fizičkih lica. Posle smrti osnivača, ako testamentom nije drugačije određeno, zadužbinu preuzima društveno-politička zajednica.

Fondacijom upravlja kolegijalni organ.

Fondom upravlja osnivač ili kolegijalni organ organizacije kojoj je, po volji osnivača, fond predat na upravljanje.

Član 10.

Zadužbina i fondacija imaju statut, a fond pravila.

Član 11.

Sredstva zadužbine, fondacije i fonda mogu biti u društvenoj i privatnoj svojini.

U slučaju kada se privatna sredstva unose u zadužbinu, fondaciju i fond aktom o osnivanju utvrđuje se karakter svojine ovih institucija.

Član 12.

Zadužbine, fondacije i fondovi mogu raspolagati pravima i sredstvima i imati nepokretne ili pokretne stvari.

Član 13.

Sredstva zadužbine, fondacije i fonda mogu se koristiti isključivo u svrhe i na način koje je odredio osnivač, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Za ostvarivanje ciljeva zadužbine, fondacije i fonda mogu se koristiti prihodi od prava i imovine u skladu s voljom osnivača.

Oblik u kome se nalaze sredstva zadužbine, fondacije i fonda koja su u društvenoj svojini može se izmeniti, bez izmene karaktera svojine ako bi se na taj način sačuvala vrednost sredstava i obezbedilo lakše i duže ostvarivanje ciljeva tih institucija.

Član 14.

Kad se ciljevi zadužbine, fondacije i fonda čija su sredstva u društvenoj svojini ostvare ili kad te institucije izgube smisao zbog koga su osnovane, na predlog organa upravljanja zadužbine ili fondacije, odnosno na predlog društvenog pravnog lica koje upravlja fondom, republički organ uprave nadležan za poslove kulture može odobriti promenu ciljeva zadužbine, fondacije, odnosno fonda.

Član 15.

Zadužbine, fondacije i fondovi mogu:

- sticati prihode i ubirati plodove u skladu sa zakonom (zakup, kamate, dividende, plodovi s poljoprivrednog zemljišta, prihodi po osnovu autorskih prava i patenata, i dr.);
- sticati prihode u skladu s odredbama ovog zakona i drugih propisa i organizovati akcije utvrđene aktom o osnivanju i
- primati poklone i legate za ostvarivanje ciljeva radi kojih su osnovani.

Član 16.

Na sredstva data zadužbini, fondaciji i fondu ne plaćaju se porezi i doprinosi ustanovljeni republičkim propisima.

Član 17.

Sredstva zadužbina, fondacija i fondova koja su u društvenoj svojini raspodeljuju se i troše na osnovu finansijskog plana.

Organ upravljanja zadužbine i fondacije, odnosno organizacije koja upravlja fondom donosi finansijski plan i završni račun.

Član 18.

Republički organ uprave nadležan za poslove kulture može odobriti da fondacija koja se osniva u znak zahvalnosti licu koje je svojim delom doprinelo naučnom, kulturnom ili umetničkom razvoju, nosi naziv zadužbine, odnosno fonda te ličnosti, osim kada je osnivač fondacije društveno-politička zajednica.

Član 19.

Nadzor nad zakonitošću rada zadužbine, fondacije i fonda vrši opštinski organ uprave nadležan za poslove kulture.

II. OSNIVANJE ZADUŽBINE, FONDACIJE I FONDA

Član 20.

Fizička lica osnivaju zadužbinu, odnosno fond izjavom volje u formi isprave overene u sudu ili testamentom.

Pravna lica osnivaju fondaciju, odnosno fond opštim aktom.

Više osnivača može osnovati zadužbinu, fondaciju ili fond ugovorom, odnosno drugim zajedničkim aktom.

Strani državljani mogu osnovati zadužbinu, odnosno fond po odredbama ovog zakona kao i domaći državljani.

Strani državljani mogu biti suosnivači fondacije u skladu s ovim zakonom.

Član 21.

Akt o osnivanju zadužbine, odnosno fondacije sadrži: naziv, odnosno ime osnivača, cilj osnivanja, podatke o sredstvima i njihovom karakteru, nazivu zadužbine, odnosno fondacije, načinu upravljanja i načinu korišćenja sredstava.

Ako osnivač nije aktom o osnivanju odredio organe i način upravljanja, skupština opštine na čijoj teritoriji osnivač ima prebivalište, odnosno sedište, određuje organ i način upravljanja zadužbinom, odnosno fondacijom.

Član 22.

Akt o osnivanju fonda sadrži: naziv, odnosno ime osnivača, cilj osnivanja, podatke o sredstvima i njihovom karakteru, naziv fonda, način upravljanja fondom i način korišćenja sredstava.

Član 23.

Ako je zadužbina, odnosno fond osnovan testamentom a osnivač nije odredio ko će se starati o sredstvima namenjenim za zadužbinu, odnosno fond, opštinski organ uprave nadležan za poslove kulture preduzeće potrebne mere za očuvanje sredstava dok se ne

obrazuje organ upravljanja zadužbine, odnosno dok se fond ne preda na upravljanje određenoj organizaciji.

III. PRAVA I DUŽNOSTI REPUBLIČKOG ORGANA

Član 24.

Republički organ uprave nadležan za poslove kulture:

- ceni celishodnost osnivanja i donosi rešenje o odobrenju osnivanja zadužbine, fondacije i fonda;
- vodi registar i propisuje podatke i način vođenja registra;
- pruža stručnu pomoć radnim ljudima i građanima i opštinskim organima u poslovima vezanim za osnivanje i rad zadužbina, fondacija i fondova.

Član 25.

Rešenje kojim se odobrava osnivanje zadužbine, fondacije i fonda dostavlja se osnivačima i opštinskom organu uprave nadležnom za poslove kulture na čijoj je teritoriji sedište zadužbine, fondacije i fonda.

IV. UPRAVLJANJE ZADUŽBINOM, FONDACIJOM I FONDOM

Član 26.

Statut zadužbine, odnosno fondacije donosi organ upravljanja, a pravila fonda osnivač ili organ upravljanja organizacije koja upravlja fondom.

Statutom se utvrđuju: sastav organa upravljanja i način njihovog rada; bliži način ostvarivanja ciljeva; sedište zadužbine, odnosno fondacije; organ, odnosno lice koje predstavlja zadužbinu, odnosno fondaciju; način raspolaganja prihodima i sredstvima; nadzor; mere za obezbeđivanje namenskog korišćenja sredstava i način očuvanja uspomene na osnivača, odnosno na lice čije ime nosi zadužbina, odnosno fondacija.

Pravilima fonda utvrđuje se: bliži način ostvarivanja ciljeva, organ odnosno lice koje predstavlja fond, nadzor, mere obezbeđenja namenskog korišćenja sredstava i način čuvanja uspomene na osnivača, odnosno na lice čije ime nosi fond.

Član 27.

Organizacija koja upravlja fondom odgovara za obaveze koje proističu iz upravljanja sredstvima za obaveze koje proističu iz upravljanja sredstvima fonda odgovarajućoj skupštini opštine.

Član 28.

Organ upravljanja zadužbinom i fondacijom, odnosno organizacija koja upravlja fondom čija su sredstva u društvenoj svojini jednom godišnje dostavlja izveštaj o radu opštinskom organu upravljanja nadležnom za poslove kulture.

V. PRESTANAK RADA ZADUŽBINE, FONDACIJE I FONDA

Član 29.

Zadužbina, fondacija i fond prestaju s radom kad ostvare ciljeve radi kojih su osnovani ili kad utroše sredstva.

Odluku o utvrđivanju da je cilj ostvaren, odnosno da su sredstva utrošena donosi osnivač ili organ upravljanja zadužbinom ili fondacijom odnosno organ upravljanja organizacije koja upravlja fondom.

Član 30.

Kada zadužbina, odnosno fondacija po ostvarivanju cilja prestane s radom, odnosno kada u dužem vremenskom periodu ne izvršava ciljeve, preostala sredstva raspoređuju se prema statutu, a ako statut ne sadrži odredbe o tome, odluku o rasporedu sredstava donosi osnivač, odnosno skupština opštine na čijoj se teritoriji nalazi sedište zadužbine, odnosno fondacije.

Član 31.

Kada su troškovi upravljanja zadužbinom, odnosno fondacijom veći od prihoda, organ upravljanja donosi odluku o pripajanju zadužbine, odnosno fondacije drugoj zadužbini, odnosno fondaciji s istim ili sličnim ciljevima, uz njihovu saglasnost, a po pribavljenom mišljenju osnivača.

Ako organ upravljanja iz stava 1. ovog člana ne donese odluku o pripajanju, ili ako na teritoriji opštine gde je sedište zadužbine, odnosno fondacije ne postoji zadužbina, odnosno fondacija s istim ili sličnim ciljevima, odluku o prestanku rada i rasporedu preostalih sredstava doneće skupština te opštine po pribavljenom mišljenju osnivača.

Republički organ uprave nadležan za poslove kulture daje saglasnost na odluku iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 32.

Kada organizacija kojoj je fond predat na upravljanje prestane s radom, skupština opštine predaje fond na upravljanje drugoj organizaciji uz njenu saglasnost, a ako takve organizacije nema, fondom će upravljati skupština opštine.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

O zahtevu za odobrenje osnivanja zadužbine, fondacije i fonda podnetom do dana stupanja na snagu ovog zakona o kojem nije odlučeno, odlučiće republički organ uprave nadležan za poslove kulture u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 34.

Do donošenja podzakonskog akta o podacima i načinu vođenja registra zadužbine, fondacije i fonda primenjivaće se Pravilnik o podacima i načinu vođenja registra zadužbina, fondacija i fondova ("Službeni glasnik SR Srbije", broj 19/73).

Član 35.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zadužbinama, fondacijama i fondovima ("Službeni glasnik SR Srbije", br. 48/72, 1/83 i 23/86).

Član 36.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Socijalističke Republike Srbije".